

ERUDITISSIMI
D. JOANNIS LAMII
ECLESIASTICAE HISTORIAE PROFESSORIS, JOSEPHI II. CAESARIS,
MAGNIQUE ETRURIAE DUCIS THEOLOGI, AC BIBLIOTHECAE RICCA-
DIANAЕ PRAEFECTI.

EPISTOLA.

Clarissimo Viro D. Joanni Benedicto Gamarra et Davalos Scientiarum, bonarumque artium amatori Joannes Lamius S. D.

Ago tibi gratias incredibiles, Vir Amplissime, quod mihi copiam feceris legendi elegantissima Carmina Americani Sacerdotis popularis tui, quae non animum tantum legentis suaviter mulcent; sed veram etiam Religionem potenter insinuant, & pietatem erga Deum mirabiliter excitant. Miratus sum Romanas Musas non inuitas in Orbem immenso mari ab Orbe nostro junctum feliciter, bonisque avibus se trajecisse; ibique humaniter exceptis, Latinam Poësin à peregrinis exterisque hominibus adeo studiosè excoli & exerceri. Hinc tanti Poëtae honori merito & convenienter Virgilianum illud usurpaverim:

Tale tuum nobis Carmen, diviné Poeta,
Quale sopor fessis in gramine, quale per aestum
Dulcis aquae saliente sitim restringero rivo.

Prosperam & utilem apodemiam per Italiam nostram Tibi auguror; & cum patriam tuam reversus fueris, noli mei, hominis Tibi addictissimi, oblivisci; sed, etsi tam longè dissitum, ut amare pergās, obsecro reverenter: menti enim quolibet ire licet. Vale & me ama. Dabam Florentiae VIII KL. Decembres anno Pub. Sal. MDCCLXVII.

PRAESENTIA.

QUIS ERGO NOS SEPARABIT! NEQUE MORS NEQUE VITA NEQUE
CORRATURA ALIA POTERIT NOS SEPARARE.

Ad Rom. 8. VV. 35. 38. 39.

CARMEN I.

O ubinam es? Plus dimidio divellimur orbe
Atque mari immenso est meus à me avulsus *Alexis*.
O ubinam es Demens, inter suspiria, rursus
Ingemino. At nec respondet, neque me audit *Alexis*.
5 Et perdo lachrymas frustra, & suspiria perdo.
Ergo abijsti, & me potuisti linquere solum
Crudelis! Sed nec fuit o! crudelis *Alexis*.
Nec potuit: nollens ille, atque invitus abivit.
Estò; abijt sed enim procul ille, avulsus & à me est.
10 Et neque in amplexus ruere, & nec jungere dextram
Jam possum; nec saltem audire & reddere vocem.
Ad Solem plerunque amens convertor, &: O tu
Sol felix! Fortassè videt nunc te quoque *Alexis*.
Infelix infelicis solamen amoris!
15 Este mihi, & tu o Sol, & coeli, & Sidera testes:

Nunquam ego jam deinceps demens & stultus amabo
 Mortalem, qui me invito à me possit abire.
 O DEUS! O ubinam non es Tu Numine comples
 Cuncta tuo, Tu semper ades, tu semper ubique es.
 20 Omnia cum possis; tamen ipse à me procul esse
 Non potes; atque etiam nollens etsi hoc quoque posses.
 Nam meminì, cum delicias me um esse solebas
 Ipse vocare tuas. Quanta indulgentia amoris!
 Qui te amat, Alme DEUS, quando ad te fletve gemitve
 25 Audis, & Sanctas lachrymas, quas mittimus ad te
 Excipis ipse manu omnipotente, sinuque recondis:
 Et vel lachrymulae sua confers praemia vili.
 Arcanos etiam gemitus, quos necdum ego sensi
 Praesentis (a) prior, & praevertis vota benignus.
 50 Quis me, ó dulcis Amor, Deus alme, avellere possit
 A te? Circumstent me enses, saevaeque secures,
 Quaeque alia in caedes cudit Mars impius arma:
 Ridebo: non ista DEUM à me avellere possunt.
 Conjurent imis excitae ab sedibus umbrae
 55 Tartarae, pandat rabidus tria Cerberus ora,
 Tisiphone intortos pro erinibus explicet angues,
 Omnia Coeyti exurgant crudelia monstra;
 Ridebo: non ista DEUM à me avellere possunt.
 En fremit, & concussa suo propè cardine tellus
 40 Excutitur, reboat, nutat tota, omnia susque
 Deque ruunt, montes volyuntur, corut orbis:
 Interea & Coelum pavitantem fulminat orbem,
 Aër inhorrescit tonitru, immensoque fragore,
 Eripuere diem nubes; nox atra repentè
 45 Incubuit, lux, praeterquam dant fulmina, nulla est.
 Ridebo: non ista DEUM à me avellere possunt.
 (a) Praeparationem cordis coram audivit auris tua. Ps. 40.
 Secundum Hebraeos V. 47.

Pallida mors en armata arcu, armataque falce
 Irruit, & frendens, & inexorabilis, arcu
 Me petit, & certam torquet, celeremque sagittam:
 50 Ridebo placidus multum, irrideboque mortem:
 Nam neque tu, mors saeva DEUM à me avellere possis.
 Pigra venis, pigra & est tibi falx, pigraeque sagittae.
 O quoties te suspiravi, teque vocavi!
 O bene, quod tandem venisti! Vincula rumpe
 55 Corporis, ut possim tetro hoc è carcere missus,
 Usque meum contemplari Dominumque Deumque,
 Et coram aspicere, & coram placidissimo amore
 Usque frui, & Sanctos propius bibere ebrius ignes.
 Alme DEUS, solus tu me non deseris unquam
 60 Nec procul es: nam si vivo, in te vivo, fruorque
 Lumine: si Terrae pertaesus, sumpsero pennas,
 Perque iter insuetum totas Maris arduus undas (a)
 Tranaro; tua me manus, & tua dextera ducet: (b)
 Si coelos ascendo audax, descende ad ima,
 65 Ecce ades, atque ubivis dextram mihi porgis anciam.
 Denique si morior; non me ipsa in morte relinquis:
 Dimidium quandoque mei mors dividet à me,
 Dividet, avelletque à mente superstite corpus;
 Sed non te avellet, nec te à me dividet unquam.
 70 O DEUS ó; Nimum felix est qui te amat unum!
 Quisquis es, ah! hominum jam hinc obliviscere
 amores:
 Unus abesse nequit DEUS, & DEUS unus amandus.
 (a) Ps. 158. VV. 9. 10.

BENEFICENTIA.

CUM IPSE DET OMNIBUS VITAM, & INSPIRATIONEM & OMNIA.

Act. 17. V. 25.

CARMEN II.

Ergo meos (fateor tandem) malé perdidit amores.
 Poenitet ah! Quamquam mihi nec crudelis *Alexis*
 Nec fuit ingratus: bené respondebat amori
 Ut mos est hominum, felicem saepe vocabant
 5 Qui procúl usque meum contemplabantur amorem.
 Ipse ego conabar me fallere, & esse beatus
 Ipse mihi, & felix fortunatusque videri:
 Nam quid plura velis quidve optes? Ardet *Alexis*,
 Castus amor dulces flammis alit, & te amat ille
 10 Et te amat ille magis, quam tu fortassis *Alexim*
 Haec ego: & interea tamen impatientia sisti
 Pectore, rumpebant pectus suspiria multa,
 Perque oculos fasus lacrymis dolor ibat abortis.
 Nescio quos tristes in corde expertus hiatus,
 15 Nescio quod vacuum grande, impatiensque repleti,
 Flebam, nec poteram, quamvis conarer, amorem
 Solari ipse meum, meque ipse putare beatum.
 Nempè hominem tandem, fuit hoc & crimen, amabam.
 Tu DEUS, almae DEUS, solus tu dignus amari,
 20 Solus Tu humani cordis sincera voluptas.
 In te uno felix demum, placidusque quiescit
 Noster amor, totus quotus est tibi debitus uni.

Caetera sunt miseri, & vacui ludibria amoris.
 Tu me solus amas. Nam quis Pulcherrime rerum
 25 Quis nisi tu me unquam, quis me, Te praeter, amavit?
 Tu sine me felix & eras, semperque fuisses;
 Alta ego, & horrenda nihili caligine mersus
 Totus eram; grandi mersum tu voce vocasti,
 Audivique tuam vocem, emersique vocatus
 50 E nihilo: hoc ego eram sine Te, semperque fuissem.
 Tu mihi quod vivo, quod sum, DEUS almae, dedisti:
 Et das nunc: nisi enim tua me pia dextra teneret;
 Proninús in nihilum rursus revolutus abirem.
 Quocúmque aspicio, ecce tuis sunt omnia plena
 55 Muneribus: qui me involvit circumfluit aër
 Praesto est, & mitis se se pulmonibus infert,
 Sanguis ut inde novis auctus vitalibus auris
 Ire redire queat, facilisque subire meatus
 Angustos, quibus it subtilis, circumque supraque.
 40 Magnum jussisti Solem hunc mihi fundere lucem:
 Perque vices, veluti intentum ad mea commoda, nasci,
 Atque mori, & tunc coelo alios accendier ignes,
 Qui mulcere oculos, possintque reducere somnos.
 Quin subjecisti mihi Tu quae cuncto creasti. (a)
 45 Idcirco & docilis supponit terga Elephantus.
 Et se subdit equus mihi, cervicemque reclinat:
 Et procumbit humi, & submittit cornua Taurus:
 Me quoque ceú Dominum revereri, & vincla subire
 Saevi ipsi didicere Lupi didicere Leones.
 50 Quin ad arenam etiam tumidos Mare frangere fluctus (b)
 Ipse coegisti imperio, & praebere carinis
 Terga, atque ingentes ad littora volvere pisces,
 Esca mihi impliciti laqueis, veribusque futuri.

(a) Ps. 8. V. 48. (b) Job 58. V. 4.

Terra mihi magna, & propria est domus: hanc
 tua dextra
 55 Condidit, & nullis nexam, sustulitve columnis
 Suspensam medio libavit in aëre firmam.
 Arida e a; jussisti, & coarctatur humidus aër
 In nubes, ingens coel. v. ni agmen aquarum;
 Nec cadit uno ictu, nec vortice, & impete caeco,
 60 Sed quasi per c. ibrum, cunctando, atque ordine
 mulo
 Funditur, & stilli guttatim e nubibus imber,
 Dein quae nubes aquae cecidere, & viscera Terrae
 Intrant ima, & caveis latuere profundis,
 Bullire incipiunt, doctaeque repente subire
 65 Ardua quaeque, scatenit interdum in vertice montis:
 Inde cadunt, fiunt ingentia flumina, & orbem
 Instar venarum amnes circumventque rigantque.
 Undique luxurians ridet lactissima tellus
 Graminaque & frutices, viridantesque explicat
 herbas.
 70 Umbrosam Arboribus caput est, ad Sidera surgunt
 Flectuntque natum Solem, Solemque morantur.
 Erumpunt passim flores, & aromate nullo
 Turgentes, balant varios suavissimo odores.
 Densantur passim, foetneque gravantur aristae,
 75 Messoreque vocant, falcesque, atque horrea pos-
 cunt.
 Certatim erumpunt, pendent & ab arbore poma:
 Mille exquisitos intus dulcesque sapes
 Miscent, aique ultio assentantur odore, colore.
 Nec satis hoc, ramos arbore quasi brachia tendit,
 80 Utque mihi tradat pomis inclinat onustos.
 Siquid avis toto furtim libavit: & illa
 Admonet equodnam possim jam carpere pomum.
 Rursus quicquid avis cantat dulcis, mihi cantat,

Nam nisi ego ad cantus avium sunt omnia surda.
 85 Magna in sese: at parva tuae haec sunt munera
 dextrae
 Omnipotentis, & en multo majora supersunt
 Debueras, nam peccavi, me trudere ad umbras
 Pallentes umbras Erebi, flammaeque tremendas,
 Vincit ubi, immensas, immortalesque catenas
 90 Mordendo, arderem, & nunquam consumerer igne.
 Justum erat, & merui. Tu Clementissime rerum,
 Quid faceres? Neque enim fas impunita relinqui
 Crimina. Debentur poenae, solvique necesse est.
 O nova inauditi Divina industria amoris!
 95 Quas ego debebam poenas, Tu, corpore sumpto
 Factus HOMO, pro me ingrato indignissimo amari,
 Exsolvis, pro meque manus in vincula dedisti;
 Pro me verberibus, clavis, cruce, sanguine; spinis,
 Qui solus poteras mea tu commissa piasti.
 100 Et tandem exspirasti inter tormenta, latronesque
 Attonito, & lugente, & ne quid tale videret
 Sole repentinis caput obnubente tenebris.
 Nec tamen his contentus adhuc, sub imagine
 panis
 Exigui, involvens totum Te Hominemque DEUM
 que
 105 Dissimulas Majestatem, quam non capit orbis,
 Irrepisque cibi specie, & mea pectora tentas,
 Sollicitusque meos urges, & quaeris amores.
 Languet amore DEUS: succurrite, languet amore,
 Discite jam tandem, Mortales, quid sit amare.
 110 Si libet (ah miseri) vestros vos perditte amores;
 Me DEUS unus amet, mihi & est DEUS unus
 aman-
 Quis Caedes etiam, etque armis
 Nudum tantum dedit: hanc hic accipit novitiam
 Sic struit insidias; the Botom;

PATIENTIA.

MISERATOR & MISERICORS DOMINUS, PATIENS & MVLTVM MI-
SERICORS.

Ps. 144. V. 8.

CARMEN III.

Quis furor ó! Jam flagitiorum pondere fessus
 Nostrorum, se se malé sustinet, & gemit orbis.
 Per fas, atque nefas furit undique saeva cupido
 Auri: molitur fraudes incendia furta,
 5 Et quæaversús laqueos & retia tendit:
 Urit mortales amor, & malus ardor habendi:
 Hoc unum volvunt homines noctesque diesque:
 Et plerique aurum, tanquam DEUS esset, adorant.
 Parte alia furiosa magis, magis improba caevit
 10 Bruta Libido, sub ementito nomine Amoris.
 Avertó hinc oculos alió. Bella impia cerno,
 Seminecesque viros nantes in sanguine multo:
 Infer & quos, atque arma, & strata cadavera passim:
 Húc caput; illúc it truncum & sine nomine corpus:
 15 Híc manus: avulsa est; & adhuc audax rotat ense.
 Heú quorsum fugiam? Ibo domos, patriosque
 penates,
 Caede fatigatos oculos recreabo: videbó III. M.
 Quid? Caedes etiam, atque armis pejora venena.
 Nusquam tuta fides: parat hic aconita noverca:
 20 Hic struit insidias fratri Sórór; ille Sorori:

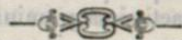
Uxori conjax: Nato Pater; ille Parenti,
 Quin didicere ipsae Natorum sanguine Matres
 Foedari, suametque effundere viscera ferro.
 Et superesse malum, & scelus his crudelius ullum?
 25 En dejecta oculos, vultus dejecta decoros,
 Nuda pedes, trahitur manibus post terga revinctis
 Religio, portans immania vincula collo,
 Inter clamores sceleratos: impia turba,
 It circum, captæ insultans, iteransque cachinnos.
 50 Siccine? Et haec ausa Impietas impuné triumphet?
 O ubinam DEUS est! Ultores Numinis este
 Vos Montes, cadite: iratos Mare tu vomé fluctus,
 Vosque catervátim obruite orbem, Fulmina, Flam-
 mae.
 Haec ego; & interea has placidus ridet DEUS iras
 55 Exsurge ó DEUS, ingemino, exsurge, exsereque en-
 sem,
 Exsurge ó! Quare obdormis? (a) Dormire videtur.
 Tanta DEO est Mansuetudo, Patientia tanta.
 Sons, Insons, juxtá pluvijs ac Sole frunntur, (b)
 Sol utrique oritur, Ros & descendit utrique.
 40 Atqui Sol radios ferrugine tingeret atrá
 Sontibus, & putri manarent sanguine nubes:
 Hoc veluit DEUS, & justas compescuit iras:
 Tanta DEO est Mansuetudo, Patientia tanta!
 Non hominum ritu Omnipotens irascitur. Ille
 45 Quandocumque volet meritas intelligere poenas
 Numquam illum reus effugiet, nusquamque latebit.
 Arguit exiguas vires violentior ira;
 Est, ubi majores vires, patientia major.
 Quanta erit ergó DEO bonitas! Patientia quanta!

(a) Ps. 45. V. 25. (b) Mat. 5. V. 45.

- 50 Cunctatur, non vult, & eum jam plectere sones
 Cogitur, horrendos strepitus ciet antè, minatur,
 Fulgurat, & vacuo tonitru sine fulmine terret.
 Ostentat, vibrat gladium multumque diuque.
 Plerumque ille tamen non utitur ense; sed arcu.
- 55 Tardior est, & propterea ipsi praeplacet *Arcus*.
 Sed tamen exhausit pharetras, arcumque tetendit,
 Jamque videbaris tibi met perijisse sagitta:
 Terror is elicit gemitum, elicitque pudorem:
- 60 Poenituit sceleris tandem te: elanguit Arcus
 Omnipotens, atque inbelles caecidere sagittae.
 Tanta DEO est Mansuetudo, Clementia tanta!
 Et tamen elusione olim pessumdedit orbem:
 Totas vorticibus flammaram absorbit urbes:
- 65 Aspectans retrò mulier, Sal facta repente est:
 Quadrupedem inter euadrupedes incedere Regem
 Jussit, & immundas ad pastum quaerere glandes.
 Non ita nunc: silet usque DEUS: dormire videtur
 Altius, ac olim, & major Patientia nunc est.
- 70 Scilicet ille DEUS nunc est, & non erat olim
 Partus Virgineae Matris, mitissimus Agnus:
 Olim erat ipse Leo rugitu, iraque tremendus;
 Non jam rugitus: dulces imitabitur Agnus
 Balatus Matris, rugitus non dabit Agnus.
- 75 Iras dedit; Puer est, & prorsus inermis
 In Matris gremio pendens & ab ubere dormit:
 Divina idcirco major Patientia nunc est.
 Qui Leo terribilis quondam nunc mitior agnis
 Agnus, Divino, pro te, & me, sanguine fusso,
 80 Sanguineas tandem maectatur Victima ad aras.
 Ecce manu, DEUS, ad palum, confixus utraque est.
 Non, ut erant olim, in manibus sunt arcus, & ensis;
 Haerent infixi clavi, immani, atque profundo

- Vulnere, & Omnipotens, clavis tribus, & cruce pen-
 det.
- 85 Horret, & attonitum carmen silet ac silet orbis,
 Divina interea major *t'attentia* nunc est.

OMNIPOTENTIA.

IPSE DIXIT & FACTA SUNT, IPSE MANDAVIT, & CREATA SUNT.

Ps. 148. V. 4.

CARMEN IV.

- P**incipio coelum & terram, verbo eruit uno (a)
 E nihilo DEUS: & Nox ambitiosa tegebat
 Omnia: Divinus vehebatur desuper undas
 Spiritus; & segnis tellus, & maesta jacebat.
- 5 *Fiat lux* dixit facilis DEUS: illa repente
 Risit, & e tenebris nitidum caput extulit alma,
 Et videre illam, & pavidae fugere tenebrae.
 Coelestes Genij, purae sine corpore Mentis,
 (Si modo Sanctorum Sancta est doctrina Parentum)
- 10 Tunc, unà Mentis illae cum Luce creatae.
 Dein: *Fiat coelum*, dixit DEUS, inter aquarum
 Moles, quae sursum fusae sunt, quaeque deorsum.

- Dixit, & immensa explicuere volumina coeli
Inter aquas, hinc, inde alias, subtusque supraque.
- 15 Quotquot aquae sub coelo estis, dixit DEUS, alveo
Cogite vos uno; atque appareat arida Tellus:
Continuo Mare subsidit, panduntur hiatus
Immensi, effosis caveis sine fine profundis,
Certant praecipites illuc descendere fluctus:
- 20 Extollit se se, atque undis subito eruta Tellus
Eminent; undique adhuc morens tamen, undique
inanis.
Et DEUS: erumpat Tellus, herbasque virentes
Germinet, emittantque ipsae sua semina secum:
Et tulit extemplo laetissima gramina Tellus
- 25 Frugesque, & secum sua semina quaeque tulere.
Exstiterat vix è terra, & proceras repente
Arbos, intumuit trunco, ramosque tetendit,
Foetaque maturis facta est extempore pomis,
Et dixit DEUS: exoriantur Lumina magna
- 50 In coelo, & certas nocti, certasque diei
Constituant metas, sint & certissima signa,
Queis partiri homines possint & tempora & annos:
Ifficet Astrorum Rex Sol prorupit, & illum
Nascentem stupuit tanta luce ebrius orbis!
- 55 Luna quoque obstupuit, totique obnoxia Soli
Admirans ipsam, luce alterna, ipsa refulsit:
Praesidet haec Nocti; sed praesidet ille Diei:
Tunc & quiique alij coelestibus orbibus ignes
Ab Sole accensi, taciti fulsere Planetae
- 40 Mercuriusque, Venusque, & Mars, & Juppiter altus,
Et Jove Saturnus toto coelo altior ipso:
Diverso inter se se omnes, varioque colore.
- (s) Gen. 1.

- Tunc quoque Sidereae coeli ipso in vertice flammae
Innumerae erupere, nihil jam Solis egentis.
- 45 Nam totidem Magni sunt quot sunt sidera Soles:
Utque super Terram laerent, omnia facta:
Dixit item DEUS: è gremio nascantur aquarum
Reptantes Pisces, simul & genus omne volucrum:
Et subsultabant mox jam toto aequore Pisces,
50 Fluminibusque. & respirare, & vivere in undis
Edidicere ipsi. Contra emersere, & ab undis
Remigio alarum capita exseruere volucres,
Aeraque invitum sibi subiecere volatu,
Et surdum prins ac mutum fecere canorum.
- 55 Dixit item DEUS: è terra viventia bruta
In lucem erumpant, quorum pars reperere tantum
Per terram; Pars quadrupedes incedere possint:
Nec mora, rebebant jam mox Animalia multa,
Multaque per campos cursu, saltuque micabant.
- 60 Illac agnoscens Leo, Regem se esse ferarum;
Arduus incedit, rugituque imperat arvis.
Hac exultat equus, modoque huc, modo subsilit illuc,
Proflat & hinnitu toto ore, & naribus ignes.
Illac aerae pendens in vertice rupis
- 65 Eminent, & propius coelo infert cornua Cervus:
Hac illac pecudes saltant, luduntque per agros.
Tunc: Hominem faciamus ait DEUS almus, & ille
Sit similis Nobis, Nostrique simillima imago:
Sit Rex, & magno imperio premat omnia sub se
- 70 Quaque patet toto late dominetur in orbe.
Cum volet ille, alas cogent, venientque vocatae
E coelo volucres, venient ad littora Pisces
Et dociles venient Tygres, venientque Leones,
Auscultare Hominis mandata, facessere jussa:
- 75 Sponte illi fruges feret, & feret omnia tellus.

Factus Homo, & suaves gemmabant undique flores,
 Sponté Homini gravidas Tellus fundebat aristas,
 Spontéque pendebant matura sub arbore poma:
 Tygres ipsae humiles veniebant lambere p'antas
 80 Blandi aderant Hominem cauda mulcere Leones,
 Cumque jubebatur saltabat ab aequore Piscis,
 Et jussae; ultro etiam volucres, & sponté volabant,
 Ludebantque humeros circum, circumque sedebant,
 Certatimque dabant dulces é gutture cantus.
 85 Continuó ut voluit, verbo DEUS omnia fecit,
 Omnia & aspiciens quae fecerat, ipse probavit.
 Audisne? Hoc tandem, hoc demum est esse Omnipotentem.
 Et coelum, & terram, & demum facere omnia verbo.

MAJOR
 SE OMNIPOTENTIA.

FECIT POTENTIAM IN BRACHIO SUO.

Cant. Magnif.

CARMEN V.

Cúm fabricabatur, totum aedificabat & orbem,

Majus opus DEUS, arcana jam mente fovebat,
 Majus opus, fieri nemo quod posse putabat:
 Non homo, non aliquis felicior incola coeli.
 5 Huic operi Omnipotens voluit pro ludere, tentans
 Exploransque suas vires, cum condidit orbem.
 Tanti opus hoc! Et erat post saecula multa futurum.
 Scilicet Humano vestiri corpore, & alvo
 Virginis includi, quem totus non capit orbis,
 10 Et fieri Puer, atque Infans DEUS ipse parabat.
 Etgóné descendens coelo immutabile Nomen
 Mutabit vultus, Pueri & Puer induit artus?
 Hoc nec coelestes ipsas ascendere Mentés
 Suspicioné unquam potuit. Vos plaudite sancti
 15 Algeri Pueró, Puerique applaudite Matri,
 Et Pueró, & Matri, mecum vos dicite caemen.
 Quidquid in orbe DEUS fecit, quando omnia fecit,
 Ludus erat, ludens digitis illa omnia fecit.
 Qui solis digitis, qui iudens condidit orbem,
 20 Quas habet immensas vires húc contulit omnes,
 Brachij & ex'enti húc congesta potentia tota est.
 Exhaust se se Omnipotens, Altissimus, in Te.
 Tu Patris Aeterni. Tu magna Potentia solus.
 Maecte Puer: nunc demum ostendis te Omnipotentem,
 25 Cúm vili in stabulo tanquam Puer ultimus orbis
 Nasceris ignotus: cum dat cunabula faenum;
 Cúm vix sunt panni, & puerilia lintea Matri,
 Nec satis ut non te crudelia frigora laedant:
 Cúm tacitae é teneris lachrymae labuntur ocellis:
 30 Cum lalla vazi-que tener sine viribus Infans.
 Hoc est, quod nemo nostrum te posse putabat;

- Et potuisti et am. Hoc demum est esse Omnipotentem.
- Ut vult; nec possunt tam parvula brachia Matrem
Amplecti! Ut Mater conatus dicere, *Ma-Ma*
- 35 Ingeminat Puer, infanti balbutit & ore!
Haeret in obtutu Matris Puer: illa modestos
Attollens oculos, oculis respondet amori.
Ut Puer assurgit gremio, pedibusque tenellis
In-istens, Matri mille oscula dulcia figit!
- 40 Scilicet haec Salomon, Davidis maxima proles
Olim magnifico praedixerat oscula cantu. (a)
Vaticinans quae nunc Puer hic petit oscula Matri
Et quae Divinis Infans premit ubera labris.
Salve Sancta Parens, Salve castissima Virgo,
45 Ancillam te humilem, non plus tu te ipsa vocabas:
Utere jam tandem, dulci utere nomine Matris.
Magna in te Omnipotens Miracula grandia fecit!
Totus Divinus requievit Spiritus in te
In te etiam Virgo exhausta Omnipotentia tota est.
- 50 Quique potest nutu meliores fundere Soles,
Majores caelos, millenaque Sidera & orbes;
Nec poterit deinceps, nec jam conabitur unquam
Majorem Te, nec meliorem fingere Matrem.
Salve magna Parens, sola & tu Virgo, Parens-
que.
- 55 Tu Rubus ille ardens illaesus: Tu quoque es illud
Vellus tote madens circum sitientibus agris,
Rursus & intactum medio agro vellus ab imbree.
Tu, Virgo, tu illa Eliae nubecula parva,
Quae totum sudit coelum circumdedit alvo.
- 60 Tu de Jesaëa radice es mystica virga,
De qua prorupit tandem Flos candidus ille,
- (a) Cant. 1. V. 1.

- Quem suspirantes, votis lachrymisque vocabant
Eterni colles, Veteres Sanctique Parentes. (a)
Salve iterum Mater Divina Puerpera Virgo,
- 65 Qui tuus, hic Patris Divini Filius idem est.
Agnovit Bos, & rudis ipse agnovit Asellus
Te, Puerumque tuum: proni sternuntur, & ambo
Ore fovent Puerum, curvato & poplite adorant.
Pastores huc ó celeres: plenisque canistris
- 70 Ferte citi flores, & circumfundite flores,
Purpureas violas, casiamque crocumque rubentem,
Albaque mixta rosis, beneolentis lilia campi.
Interea canta tua tu, Cumaea Sibylla
Carmina, quae rerum ignarus male carmina torsit
- 75 Nescio quis; sed erat, memini, bonus, ille, Poeta:
Magnus ab integro saeculorum nascitur ordo
Jam redit & Virgo, redeunt Sanctissima regna.
Jam nova progenies coelo demittitur alto.
Te duce, siqua manent sceleris vestigia nostri,
- 80 *Irrita, perpetua solvent formidine terras.*
Occidet & serpens, & fallax herba veneni
Occidet. Haec rerum tantarum ignatus, & audax
Sacrilego rapuit furto bonus ille Poeta.
Atqui Serpenti jam tum cum condidit orbem
- 85 Usque minabatur DEUS ipse, & conteret inquit
Virgo tuum caput, & frustra insidiaberis illi.
Frustra: nec potuit Draco teter, & improbus ille
Te morsu foedare, tibi ve aspergere virus
Immane, & saniem horrendam, atque arcana ve-
nena,
- 90 Quis necdum natos Mortales implicat omnes.
Victor io, bellator io Pes Virginis hujus!
Nain pede confrivit caput exitiale draconis.

(a) Desiderium collium aeternorum. Gen. 49. V. 26.

Victor io bellator io! Malè saucius anguis
 Ad caput illisum pavitantes vix plicat orbes.
 95 Victor io, bellator io Pes! Irrita tandè
 Contritus serpens vomet atque ignava venena:
 Evomet incassum coluber quae pascitur atrox
 Toxica, quae mandit rabidus mala gramina & her-
 bas.
Occidit en serpens, & fallax herba veneni
 100 *Occidit, infecit primos, quae perfida Patres,*
Quaeque hominum tabe intinxit genus omne futu-
rum.
 Siqua manent priscae illius vestigia culpae;
 Tu Mater Virgo, tuus & dulcissimus Infans
 Divina, & praesens estis medicina saluti:
 105 *Per vos, siqua manent sceleris vestigia nostri,*
Irrita, perpetua solvent formidine terras.
 Qui sine Matre fuit soboles aeterna Parentis;
 Nunc demum sine Patre oritur de Virgine Matre;
Nunc nova progenies coelo demittitur alto.
 110 Et Puero, & Matri imperium sine fine gerendum
 Omnipotens dederat Pater, & qui bella ciebat
 Hoste triumphato, domito, occisoque dracone
Ecce redit Virgo, redeunt Sanctissima regna,
Magnus & hinc oritur saeculorum & vertitur ordo.
 115 O quanta in Puero, & Matre hac miracula!
 Quanta!
 Grandior, & Major nunc Omnipotentia se ipsa est.

EXCESSUS.

DICEBANT EXCESSUM EJUS, QUEM COMPLETURUS ERAT IN JERU-
 SALEM.

Lucæ 9. V. 31.

CARMEN VI.

Heu! Quianam tantâ genuit convulsa ruina
 Undique totius concussi machina Mundi?
 Ecce: improvisam, horrendam noctem: ecce repente
 Extinctus medio Sol supra in culmine coeli est!
 5 Spissae, & quae tangi manibus potuere, tenebrae!
 Luna procûl nunc est: nec totum extinguere Sôlem
 Luna potest, nec tam ambitiosam offundere noctem,
 Quae coelam, totumque involvat, & obruat orbem.
 Templi vela, hominum nullis cogentibus, ipsa
 40 Spontè indignantur summoque à vertice ad ima
 Stridorem, irasque ingeminant, & rupta dehiscunt.
 Nudanturque, profanata & Mystera lugent.
 Saxa etiam rumpuntur: hiant revoluta sepulchra:
 Apparent simulachra, modis surgentia miris.
 45 Omnia, turbato penitus rerum ordine, nutant,
 Volvuntur tanquam jam jam interitura, ruuntque.
 Scilicet indignâ, & crudeli morte peremptus
 Exspirabat HOMO DEUS: & sensit, genuitque,
 Auctoremque suum morientem exhorruit orbis.
 20 Hiccinè, quem spinis horrentem tempora circum

De clavis, de vulneribusque, & de trabe cerno
 Pendentem, mediumque duos hinc inde latrones,
 Hiccine HOMO DEUS est? Et quis committere tantum
 Ausus, vel potuit? Nihil ó! Crudeliús unquam!

25 Aspice diffusum totum exhaustumque cruorem
 Quám lacerum est, quám triste, cruentatumque ca-
 daver!

Aspice vibices, plagasque; & verbera: sputa
 Atque alapas in vultu ipso: & quae vincula, funes
 Passim impresserunt vestigia multa cruenta!

50 Aspice adhuc distenta, avulsaque ab ossibus ossa:
 Obsignatos morte oculos, & sanguine multo
 Concretos: etiam concretos sanguine crines:
 Imbutasque, & rorantes quoque sanguine spinas:
 Et manus, utrosque pedes grandi atque trabali

55 Clavo confixos ad palum, & vulnere ruptos!
 Raptum etiam pectus! Vulnus crudeliús hoc est.
 Postremum ediderat gemitum exspiraverat: & jam
 Mors erat in vultu, palám erant vestigia mortis,
 Et tamen immanis tentavit lancea pectus:

40 Ultima scrutatam est ferrum penetralia cordis.
 Si qua lateret ibi vitae pars ulla superstes.
 Ferrum crudele: & multo ah! crudeliús ipso
 Clavorum ferro! Nihil ó! crudeliús unquam.
 Quis tibi nunc Virgo cernenti talia sensus?

45 Cúm prope stans immota, DEUM Natumque videres
 Inter tormenta, atque inter ludibria, clavis
 Infami affixum palo, suspiria dantem
 Postrema, & tandem claudentem lumina morte?
 Ultra etiam mortem transfossum cuspide pectus?

50 Stabat, perque genas mutae lacrymae atque silentes
 Ibant. Nec planctu, nec foemineo ululatu
 Obstrepsit. Infandum, dirum, immensumque dolorem

Pectore concludsum, laniantem viscera totum
 Sustinuit: Materque eademque tenerrima Virgo

55 Stabat: cum totus rueret, pessum iret & orbis.
 Mira ingens & digna Dei constantia Matre!
 O bené quod video geminos & sanguine claros
 Et pietate viros accinctos tollere corpus
 De cruce! Jam scalas ambo subiere, crucemque.

60 Evellunt spinas primúm saevamque coronam:
 Stillat adhuc multus renovato é vulnere sanguis.
 Percrepat & gemitu, & repetitis ictibus instat
 Malleus, & crebra forceps vi annexa, laborat
 Eruere, intortos retrorsum a cuspide, clavos.

65 Hos jam tandem extemere, amplexuque cadaver
 Divinum stringunt moestissima & oscula figunt.
 Fortunati ambo nimium! Qui sustinet orbem
 Sustentant! Ipsorum humeris, colloque recumbit!
 Heú! Major, Virgo, major te poena manebat?

70 Illa quidem Gnati lacerum, & miserabile corpus
 Virgineo excepit gremio, complexaque, & haerens
 Materno, vultum, vultu atque os ore premebat.
 Pallida, & attonita, ubértini, & sine murmure lapsis
 Vulnere tergebat lachrymis, lachrymisque lavabat.

75 Hiccine, Virgo Parens, tuus est Pulcherrimus ille?
 Aspice, & explora hos oculos, haec ora, manusque.
 Filius hicné tuus, Sobolesque Æterna Parentis
 Divini, & cum Patre Deo Omnipotens DEUS ipse?
 Heú! Quám dissimilis, quantum mutatus ab illo

80 Cujus in aspectu, noctesque diesque trahebas?
 Cujus ad imperium Manes, & paruit ipsa
 Improba Mors, surda acutum patuere sepulchra:
 Redditaque amissae viguere cadavera vitae?
 Hircanae Tygres haec, Getulive Leones

85 Aspiciant: Tygres flebunt, flebuntque Leones,

Quámvis de rigido staret mihi marmore pectus;
Nunc ó! nunc etiam rumpuntur saxa, gemuntque.
Flere libet: justo libet indulgere dolori.

Mortuus est Immortalis. Quis credere tantum?
90 Tanto infelices homines complexus amore est!

Mortuus est, nostra infanda ut commissa piaret:
Mortuus, ut nostra ablueret peccata cruore.
Né nos, qui meriti, nos qui peccavimus ipsi
Morte immortalis aeterno lueremus & igne.

95 En cur Divinam vitam cum sanguine fudit:
Curque tulit tormenta, crucem, ludibria, mortem.
Hoc ille, hoc unum crimen commisit, *Amavit!*

O Amor! O mi dulcis Amor, Dulcissime JESU,
Quid nos, quid viles homines tam perdité amasti,

400 Prodigus ut velles Divinam effundere vitam,
Et tam ignominiosa, & acerbá occumbere morte!
Peccarant; luerent homines peccata; perirent
Addicti nunquam mortuius ignibus: omnes
Nos meriti nimium sumus has exsolvere poenas.

405 Num Tu propterea, num Tu minus inde beatus?
Dicam iterum, audeboque iterum: Nos perdité a-
masti.

Plus etiam audebo: *mente excessisse videris,*
Cum nos, cum viles homines tam perdité amasti.
Hic erat *excessus* Solymis complendus, *amoris*

110 *Quem Moses quemque Elias, in vertice, Tecum*
Montis dicebant: mirabanturque vicissim.

Excessit DEUS: *excessum complevit* amavit
Ad mortem, atque ultra. Spirant haec vulnera a-
morem.

Mortuus est, & adhuc hoc spirat pectus amorem:

415 Sed jam verborum satis est. Nil carmina prosunt.
Vos lachrymae, & gemitus vos ó! Succedite flatus.

SOPOR EXCESSUS.

— ❦ —
660 DORMIVI & SOPORATUS SUM, & EXSURREXI.

Ps. 3. V. 6.

CARMEN VII.

Ite procul gemitus, procul hinc absistite luctus:
Nam sopor ille fuit; non mors: dormivit JESUS.

Magdala, quid lachrymas frustra tu perdis, & us-
que
Singultans, vix non moreris consumpta dolore?

3 Quidve aequenta paras, interque cadavera, demens
Quaeris viventem? Nulla hic jam sanera, nullam
Stringere quod possis, flendo, inter brachia corpus,
Atque aloe, & mixta lachrynis persundere myrrhá
Lilia cui possis, & circumfundere myrtam,

40 Et moerentem hyacinthum, immortalesque ama-
ranthos.

Huc ades ó! Vacuum sine corpore cernit sepulchrum:
Crede oculis tu tu ipsa lais. Quem perditá tantum
Luges, quem tantum suspiras, Magdala, vivit:
Non mors; sed sopor ille fuit: dormivit JESUS.

45 Sed quid dissimulem? Quis fallere possit amantem?
Mors fuit illa quidem, fuit illa miserrima caedes;
Sed tamen ille tuus non est hic, Magdala, JESUS.
Rupit, si nescis, perrupit vincula mortis,
Ceu posset facilem, placidumque abruptum somnum.

- 20 Victor io! Mortis victori dicite carmen:
 Surrexit, qualis vel matutinus Eöus
 Lucifer, aut surgit ridens Aurora tenebras.
 Nil vigilum excubiae, Miles nihil obstitit illi,
 Nec lapidem immanem superimposuisse sepulchro,
- 25 Quem nulli vectes, posset vis nulla movere.
 Et poterat solo nutu ille revolvere saxum;
 Noluit. Intacto juvat illum exire sepulchro,
 Integra ut exivit quondam de Virginis Alvo.
 Olim erat affinis morti sopor; illa sopori
- 30 Fastu se extollens, affinem se esse negabat.
 Quippe recensebat longos sine fine triumphos:
 Tot populos, urbesque & regna sepulta ruinis:
 Tot Reges, quondam populorum terror, & orbis,
 Qui nulli excutere, aut potuerunt fallere mortem:
- 35 Nunc cinis exiguus sunt, exiguaeque favillae:
 HIC JACET, hoc illis superest de Regibus unum.
 Non lita Rex Regum. Morti concessit, obivit
 Ille; sed illius nempe hæc sunt scripta sepulchro.
 SURREXIT JAM, NON EST HIC, SURREXIT
 JESUS.
- 40 Solus hic excussit mortem, mortemque fefellit.
 Nunc primùm affinis, placidoque simillima somno
 Mors fuit. Illa alios jam dedignata triumphos;
 Se se Immortalem tandem vicisse canebat.
 Vulnera vulneribus, tanto difusa triumpho,
- 45 Congessit, post mortem etiam, obstruxitque sepulchrum.
 Jamque videbatur sibimet secunda triumphi:
 Et currus, & equos, atque aspernata quadrigas;
 Alta, triumphales nigras superinduit alas,
 Tentabatque superba ipsum conscendere coelum,
- 50 Atque ipse, ut terris, coelo dominaret alto.
 Vana, caduca fuere hæc (non plus) somnia Mortis.

- Omnia quae miseræ crepitabat gaudia fastus,
 Omnia mendacis placida hæc ludibria somni
 Versa retró. Coelos dum mors meditatur & astra;
- 55 De cruce descendit DEUS ille ad regna profunda,
 Ad manes, Erebumque Potestatesque tremendas;
 Omnes sternuntur passim, pronaeque silesunt.
 Inde Triumphator rediens redivivus in auras
 Æthereas, multas Animas, & corpora multa
- 60 Sanctorum, in cineres, jam saecula longa, redacta,
 Stare iterum secum jussit, secumque venire,
 Divinosque sibi, & pulchros glomerare triumphos.
 Nec mora: Qui nupér cineres; jam plena vigoris
 Plenaque jam vitae, circumdata & undique luce
- 65 Corpora erant. Ingens, vivum de morte trophoeum!
 Mortem ipsam Victor pavitantem, & multa gementem
 Ire catenatam ad currum & post terga revinctam
 Jusserat, inque rotas foedos illidere dentes.
 Victor io! Plausus iterate, & fundite plausus.
- 70 Vicisti, & victam mortem tibi tendere palmas
 Angeli ab aethereis multum plaudentibus oris,
 Nos quoque cum plausu mortales vidimus omnes,
 Et videre ipsae, infernae & gemuere tenebrae.
 Victor io! Dulces geminate & rumpite cantus.
- 75 Solus Amor vicit JESUM. Redivivus ab umbris,
 Quae sibi fecit Amor dulcissima vulnera gestat;
 In corde, in manibus charissima vulnera servat.
 Victor Amor! Mortis Victor nam victus Amore est!
 O ubi nunc tandem vana illa insomnia mortis?
- 80 Versa retró, excusso, sunt illa insomnia, somno.

DEUS ABSCONDITUS.

VERE TU ES DEUS ABSCONDITUS.

Isa. 45. V. 15.

CARMEN VIII.

Cum dilexisset sibi, quos delegit Amicos (a)
 Mirum incredibile & quantum dilexit eosdem
 In finem vergens, jam jam moriturus JESUS.
 E coena surgens: erat etsi perfidus unus
 5 Inter his senos; jubet illos usque sedere
 Ordine quemque suo: celer ipse, & plenus amore
 Mittit aquam in pelvum, circum sibi candida eiegit
 Lintea, deque genu, toto ore, & pectore pronus,
 Sollicitis modo aquas manibus, modo lintea tractans
 10 Illos ille lavare pedes, & tergere coepit
 At contra attonitusque horrensque resistere Petrus.
 Nil agis, o Tu Sancte senex, frustra que repugnas.
 Abluet ille pedes, dabit haec tibi, & ultima amoris
 Pignora chara sui: frustra que moraris amantem:
 15 Et Divina etiam Majestas cedit amori.
 Et tamen hoc quantum est nihil est; majora super-
 sunt,
 Majus amoris opus parat, & molitur JESUS.
 Vos o, vos omnes accerso & proovo Amantes,

(a) Jo. 15. V. 1. & seq.

Quotquot in orbe aliquando nuncve, olimve fuistis:
 20 Huc vos, hic magnum certamen inuit amoris.
 Dicite siquid amor facere unquam grande coegit
 Vos, vestros, ipsimet vos extollite amores.
 Congerite huc etiam, quosquos vel fabula mendax
 25 Obstrepit, Historia, aut siquos miratur Amantes.
 Fingite praeterea, nam concedam hoc quoque vobis,
 Adjicite & nova siqua placent mendacis: caneta
 Audiam, & annitar, quaecumque haec vera putare.
 Quaecumque ista tamen, nimium mihi frigida, sor-
 dent
 30 Omnia, Divino si componantur amori.
 Frigent Euryalus, Nisus, Pyladesque, & Orestes?
 Tyndaridaeque, & Atridae ambo, Patroclusque &
 Achilles.
 Frigent Mausoli cineres, quos miscuit omnes
 Vinoque & mistos laehrymis charissima conjux
 Exhaust. Quam majus opus molitur JESUS!
 35 Ille viam invenit, qua nostri in pectoris ima
 Intraret, non jam in cineres conversus inertes;
 Omnipotens ut erat potuit plus, plus & amavit.
 Ille intentatam ante viam tentavit, & ipse
 40 Quaesivitque sibi, invenitque in pectore sedem.
 Ingeniosus, inaudito miraculo amoris
 In Panem, in Vinum, extollens vocem Omnipoten-
 tem,
 Vervo transformat se se: cibus esse videtur, (a)
 Et semet manibus gestat, se dividit ipse:
 Infert se se in Discipulorum pectora totus.
 45 En ut amore actus, Majestarem exiit omnem,
 Majestatem immensam, infinitam, atque tremendam!

(a) Mat. 26. V. 26.

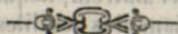
- Quique Homo, quique DEUS, totus sub imaginē pa-
panis,
Qualis erat coram, & rursus sub imagine vini
Totus erat. Latebras interdum quaerere Amantes,
50 Et furtim auscultare solent, placet usque latere,
Clamque esse; hunc morem sibi nunc adsciscit JESUS.
Nec putat indignum, nec dedignatur amare
Has tam humiles latebras, facilem de vite liquorem,
Et facilem, exiguam, & cererem. Ultró se abdidit
ille
55 In mica in gutta. *DEUS en Absconditus* hic est.
Parce precor JESU, sine me ó! Mitissime JESU.
Succensere tuo, si fas, aulenter amori.
En quid agis? Ne dum tu homines bene nosse videris
Impium & ingratum semper genus. Huncmet amo-
rem
60 Christe tuum, tanquam vana esset fabula, multi
Heu multi excipient risu, infandoque cachinno.
Perfidiosi, insani, hoc te fecisse negabunt,
Et potuisse etiam. Scelus exitiale nefandum!
Credero praeserent alij se, ibuntque frequentes
65 Templá, tuas passim prona sternerentur ad aras:
Te coram stabunt; stabunt seil corpore coram;
Mente tamen procul usque aberunt, & nil minus illi,
Quam te ó Dulcis Amor, secum tum mente revolvent.
Nonne vides? Alios vel tum meditantur amores,
70 Cum tua templa adeunt, & cum tua sacra frequentant.
Unum nempé tuum illi obliviscuntur amorem
Contemnant te unum. Tanquam vilissima quaeque
Tractarent, audent scelerati haecmet tua sacra
Polluere, & sanctae polluti accedere mensae.
75 Ecce modó immane, hoc audet jam perfidus ille!
Hosne tu amare potes? Tibimet jam consule JESU.

- Quisquis amat saltem (minimum hoc est) sperat
amari;
Tu quid agis? Quorsúmve tuos sic perdis amores?
Sed nihil ista movent JESUM: nam plus amat ille
80 Quam sumus ingrati, crudeles, perfidi, acerbi
Nos homines: neque amasse unquam nos, poenitet
ipsum.
Scilicet ut Mater furiatum, menteque captum
Atque reluctantem gremio fovet anxia gnatum,
Deliciasque suas vocat, & mille oscula miscet
85 Perdita, blanditiasque novas meditatur, & urget.
Ille oculos circum asper volvens, torva tuetur,
Et sputa, & spumas Matri malé torquet in ora;
Sed ne dum Pueri Matrem, neque taedet amoris
Sic nos, multo etiam plus nos dilexit JESUS.
90 Transformasse semel se se ne dum est satis illi.
Quotidie id fieri juvat, & delectat Amantem.
In latebras saepe, inque humiles abijisse figuras.
Ut possemus idem, pené & nos Omnipotentes
Essemus, dedit. Immensi, admirabile amoris
95 Portentum! Hoc ipsum quod feci, & vos facite, in-
quit,
Quandocumque animus feret, & mihi amica vo-
luntas,
Et memores estote mei, Quis talia fando
10 Explicet, aut verbis immensum hunc aequet amo-
rem?
Ecce & ego, quot sunt hominum indignissimus
unus,
400 Vix ego, vix inquam tono dum Sanctissima verba
Illicet & panis perit, & sit Corpus JESU,
Protinus & vinum nullum est; sed Sanguis JESU;
Solaque jam superest mera vini & panis imago.

Quantus Amor! Quantus! Pròh sanctum nomen
Amoris
 405 Usque profanatum! Nunc demum quit sit *amare*?
 Agnosco. Solus nempeò! Sincerus Amator
 Tu DEUS. Et verè *DEUS* altè *Absconditus es* Tu

UNUS EST DEUS.

AD ROM. 5. V. 50.

PATER, VERBUM, & SPIRITUS SANCTUS, & HI TRES UNUM SUNT.
 1.ª Jo. 5. V. 7.

CARMEN IX.

Artificem magnum esse aliquem, qui Sidera,
 coelum,
 Qui Mare, qui Terras, qui totum hunc fixerit or-
 bem,
 Usque patet. Vel dormitanti occurrit ubique,
 Et se prodit ubique DEUS. Sunt omnia plena
 5 Numine, plena DEO. Nulla unquam hoc ausa neg-
 gare
 Gens, vel inaccessò septem subjecta Tioni
 (Quamquam aversus equos, teris Sol jungit ab illis)

Vel quae gens (núper malè credita barbara) Solè
 Sub medio, totis & luce, & Sole fruatur.
 10 Non homo; sed stípes, sed dura & inhospita rupes,
 Qui nulum ser.tit, nullum qui Numen adorat.
 Peccarunt homines contrá, nec mitiús: Unum
 Divisere DEUM in plures, deliria quaeque,
 Monstraque nil veriti, pro Religione pacisci.
 15 Non tot, cúm fluctus tollit Mare, conspuit algas,
 Nec tot in immenso exiguae sunt littoie arenae,
 Nec totidem viles herbae nascuntur in agris,
 Quót sibi stulti homines fecerunt Numina, quotque
 Invexere DEOS. Spissam, insanamque catervam,
 20 Ridiculamque, & cui nulli satis esse cachinni.
 Nempe Dij illi omnes fures, & adultera turba,
 Zelotypi rixas inter se, & jurgia miscent:
 Ut miscere solent, multa vi, cornua tauri,
 Quis nemori imperitet, quem bucula pulchra se-
 quatur.
 25 Fulmina, sudore horrendo, duroque labore
 Claudus utroque pede infelix Ferrarius unus
 Cúdit Vulcanus, quód si ipsum incudis, & ignis
 Taedet, si pigeat furni, nigraeque coquinae,
 Tùm quid agánt illi? Fac indignentur. Inermes
 30 Nulla Dij possint jam mittere fulmina, nullos
 Jupiter in terras jaculari é nubibus ignes.
 Quám lenis, mitisque est jam bona turba Deorum!
 Ridicula insanae, & miserae deliria mentis,
 Et quorum pueros trimos, bimosque puderet!
 35 Nonné Dij plures si sint, certare necesse est,
 Ut ó possit uter plus? Qui non omnia possit,
 Non erit ille DEUS; sed inanis fabula vulgi.
 Este pares omnes. Pejus tùm, viribus aequis,
 Concurrènt, luctabuntur, poteruntque viscissim

40 Alternas rapere, & raptas avertere praedas.
 En Numen, duos si fuerint vel Numina, nullum est,
 Nempé unum est Numen, DEUS unus, originis
 expers
 Ab se se, Æternus, qui nunquam inceperit esse
 A quo principium, quotquot sunt, omnia ducunt:
 45 Unus & Omnipotens Supremus & arbiter orbis,
 Omnia qui fieri, verbo uno, voceque jussit,
 Factaque sunt: idem & qui fecit, cuncta coercet,
 Imperioque regit, nullis consortibus, unus.
 Nec semel est unus; sed ter: neque enim exigit
 ævum
 50 Prole carens DEUS. Essetne infoecundus, & or-
 bus?
 Non ita: Prole pari gaudet, Divinus & ipse
 Filius est, Divinum & Amorem spirat uterque.
 Arcanum ó! Misterium inenarrabile linguis!
 Cúm non sint plures, sit cúm DEUS unus & idem;
 55 Est Pater, est Verbum, Sanctus quoque Spiritus
 ipse est:
 Trinus & est DEUS, & numero DEUS imparo
 gaudet.
 Tres sunt, & rursus sunt idemmet DEUS hi Tres.
 Filius est Patri aequalis, Patrique coævus,
 Deque DEO verus DEUS, & de Lumine Lumen,
 60 Est & uterque aequé Omnipotens, Æternus uter-
 que.
 Omnipotens, Æternus item est qui Spiritus almus
 A Patre, & Verbo procedit, tanquam ab eodem
 Principio, sine principio, nec Filius, ipse,
 Nec genitus; DEUS est tamen, & Spirabile Nu-
 men.
 65 Nec tres Dij, tresve Æterni, tresve Omnipotentes

Sunt, aut tres Domini. Quin contrá, est ut DEUS
 unus
 Unus item Æternus, Dominusque est, Omnipoten-
 tensque.
 Una est Majestas, eademque potentia, & unus
 Quotquot sunt rerum, Magni & Moderator Olympi.
 70 Sed quid ego haec balbutire impurissimus ore?
 Ipsi en coelestes Genij proni, atque stupore
 Attoniti ingeminant ter Sanctum; plura nec audent.
 Impuro, turpi digitum ori impono, silesco.

JUSTITIA.

REDDÉT UNICUIQUE SECUNDUM OPERA EJUS.

Ad Rom. 2. V. 6.

CARMEN X.

Credite Mortales: DEUS est Justissimus unus;
 Unus falli unquam, flecti unquam nescius ille est.
 Nempé DEUS: Lux est: lucis ritu omnia lustrat,
 Et fugat, & laté circúm omnes discutit umbras.
 5 Quin tenebrosa etiam humani penetralia cordis
 Rimatur. Quidquid clam pectore, menteque volvis,
 Ipse videt. Nullas fas hic innectere fraudes,